

بیمه کشاورزی و چالش های آن در هند

مترجم: نوشین دیانتی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مجمع علوم انسانی

وجود می آید مطرح می کند. با این حال وی آینده روشنی برای این حوزه پیش بینی می کند. در هند برای گسترش انواع بیمه های محصولات کشاورزی برنامه ریزی شده است. دولت هند در دسامبر سال ۲۰۰۲ سازمان ویژه ای با عنوان شرکت بیمه کشاورزی هند (AIC)، با مسئولیت

رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت بیمه کشاورزی هند سوپراس بانسداری (supras Bhandari) طی این گزارش به چالش هایی که بیمه محصولات کشاورزی با آن دست به گریبان است نگاهی دارد و مشکلاتی را که در نهایت برای کشاورزان، حتی در روستاها به

محدود) تأسیس کرد. ۳۵ درصد از سهام این شرکت در اختیار GIC است. چهار بیمه گر عمومی از بخش دولتی هر کدام ۸/۷۵ درصد از سهام را در اختیار دارند و باقیمانده سهام نیز به NABARD اختصاص دارد که شرکت جدیدی با سرمایه اولیه ۲ میلیارد روپیه و سرمایه مصوب معادل ۱۵۰ میلیارد روپیه است. مهم ترین هدف این شرکت حمایت مالی در رویدادهایی است که موجب از بین رفتن محصولات کشاورزی، کشت و زرع و مانند آن می شوند. همچنین AIC بیمه محصولات کشاورزی را با مناسب ترین بهره به جامعه کشاورزان عرضه می کند.

چالش های بیمه کشاورزی در هند

کشاورزی هنوز هم آخرین خط دفاعی اقتصاد هند است. ۲۲ درصد از GDP کشور را بخش کشاورزی تأمین می کند، ۵۸ درصد از شاغلان در این بخش فعالیت می کنند و ۶۹ درصد از جمعیت به کشاورزی وابسته هستند. لزوم بیمه برای کشاورزی نیازی به تأکید بیشتر ندارد زیرا این حوزه فعالیت اقتصادی پر مخاطره ای است که وابستگی شدیدی به شرایط جوی دارد. طراحی و اجرای برنامه مناسب بیمه برای بخش کشاورزی بسیار پیچیده و دشوار است. تفکر بیمه محصولات کشاورزی در هند به اوایل سده بیستم باز می گردد.

با این حال تا سال های اخیر این ایده پیشرفت چندانی نداشت و هنوز هم در جنبه های مختلف آن، دامنه پوشش و ساختار در حال تغییر است. چالش های زیادی در بیمه کشاورزی، به خصوص بیمه محصول در کشور وجود داشته است که ۱۰ چالش مهم آن به شرح زیر است:

۱. تعداد مزارع کوچک

بر اساس آمار، ۶۲ درصد از مجموع کشاورزان، یعنی ۱۲۰ میلیون کشاورز صاحب زمینی به مساحت یک هکتار یا کمتر از آن هستند. این کشاورزان جزء، تنها ۱۷ درصد از مناطق زراعی کشور را در اختیار دارند. تعداد زیاد مزرعه داران خرده پا، اجرای بیمه محصولات کشاورزی بر مبنای مالکیت خصوصی را بسیار سخت می کند. در نتیجه برنامه کنونی بیمه محصولات کشاورزی بر اساس " رویکرد مناطق همگن " نیست که در آن واحد بیمه قطعه، حوزه و غیره است.

۲. نیازهای بسیار متنوع

در هند محصولات بسیار گوناگونی تحت شرایط آب و هوایی و خاک متنوع پرورش داده می شوند. علاوه بر این، سطح فناوری به کار رفته در حوزه کشاورزی در بخش های مختلف کشور کاملاً متفاوت است. طراحی برنامه بیمه محصولات کشاورزی با در نظر گرفتن نیازهای مناطق مختلف

و محصولاتشان چالش عظیمی است. شاید آنچه مورد نیاز است برنامه بیمه محصولات منطقه ای و بر اساس مشخصات محصولات است که خطرهای احتمالی کشت و کار متفاوت را پوشش دهد.

۳. فقر کشاورزان

بیشتر کشاورزان هندی بی بضاعت هستند و توانایی پرداخت حق بیمه را ندارند. عموماً حق بیمه محصولات کشاورزی به دلیل خطرهای طبیعی که کشاورزی را تهدید می کند، حتی در کشورهای پیشرفته هم بالاست. به همین علت دولت به شدت از بیمه محصولات کشاورزی حمایت می کند. با توجه به اینکه بیشتر کشاورزان هندی فقیر هستند و نرخ حق بیمه نیز زیاد است دولت باید از برنامه بیمه محصولات کشاورزی به طور جدی حمایت کند. اختصاص بودجه کافی در هر دو بخش تحت حاکمیت حکومت مرکزی و ایالات خود مختار از دیگر چالش هاست.

۴. محدودیت دامنه پوشش

در حال حاضر خطرهایی که بیمه با آن مواجه است تنها محدوده کاشت و برداشت را در بر می گیرد. خدمات بیمه ای کافی شامل پوشش خطرهای احتمالی پیش از کاشت و پس از برداشت، یکی دیگر از چالش هاست.

۵. مخاطرات اخلاقی و انتخاب نامناسب

برنامه حمایتی دولت در حال حاضر برای کشاورزانی که از کارگزاری های مالی وام می گیرند اجباری و برای دیگران اختیاری است. هرچند افزایش چشمگیری در پرداخت وام صورت گرفته، ولی هنوز ۷۰ درصد از کشاورزان شامل این قاعده نشده اند. این کشاورزان تمایل دارند در فصل های نامناسب برای کشت و زرع، به صورت داوطلبی در برنامه بیمه محصولات کشاورزی شرکت کنند که این مسئله موجب افزایش مخاطرات اخلاقی و مشکل انتخاب نامناسب می شود. در این صورت باید روند فصلی صریح و دقیقی پیگیری شود تا مخاطرات اخلاقی و مشکلات انتخاب نامناسب به حداقل برسند.

۶. دسترسی به روستاها

در حال حاضر هیچ مکانیسم بازاریابی مؤثری برای دستیابی به خدمات بیمه محصولات کشاورزی در روستاها وجود ندارد. کشاورزان برای بیمه محصولات خود باید به نزدیک ترین کارگزاری مالی مراجعه کنند. چالش موجود در این زمینه می تواند توسعه مؤثر خدمات بازاریابی و فروش با استفاده از نمایندگی های جزء بیمه، گروه های خودیاری، سازمان های غیر دولتی و غیره باشد.

۷. قرارداد کلی منطبق با نیازهای

درخواستی

کشاورزان در حالت ایده آل به قرارداد بیمه کلی تمایل دارند که در آن تمامی نیازهای بیمه ای آنها نظیر بیمه دامها، سوانح فردی، پزشکی، کشت و زرع، لوازم آبیاری و غیره برآورده شود. با این حال ترکیب رویکرد منطقه ای بیمه محصولات کشاورزی با بیمه شخصی ممکن است به چالش اساسی برای صنعت بیمه و دولت تبدیل شود.

۸. کمبود اطلاعات

با اینکه میوه و سبزیجات بخش عمده ای از محصولات کشاورزی را به خود اختصاص می دهند، هیچ بیمه ای برای آنها وجود ندارد. دلیل عمده این امر نبود اطلاعات درباره پرورش و سابقه ضایعات اینگونه محصولات است عمده این محصولات با جهت گیری صادراتی تولید می شوند و درآمد خسارجی سرشاری برای کشور به همراه می آورند. طراحی بیمه مناسب برای این محصولات برای رشد این بخش سرنوشت ساز است.

۹. افزایش نفوذ

افزایش ضریب نفوذ بیمه برای محصولات کشاورزی تا ۵۰ درصد در ۷ تا ۱۰ سال آینده یکی از چالش های اساسی این بخش است. برنامه کنونی حدود ۱۵ درصد از کشاورزان را تحت پوشش

گرفته و ارتقای سطح پوشش تا ۵۰ درصد نیازمند تلاش فراوان است.

۱۰. مقررات مالی

در حال حاضر دولت در کنار کسری خسارت های بیمه یارانه هایی را هم به حق بیمه اختصاص می دهد. تعریف دانش حرفه ای، پاسخگویی و مقررات مالی در سیستم از طریق تغییر روند آمارگیری با یارانه های مناسب و کافی پیش پرداخت شده در حق بیمه چالش دیگری خواهد بود.

نقش AIC در ارتقای بیمه کشاورزی

از زمان تأسیس AIC پیشرفت قابل ملاحظه ای در بیمه بخش کشاورزی پدید آمده است. این شرکت در چند بخش فعالیت می کند. ایالات خود مختار در شمال هند مانند راجستان، هویانا، جامو و کشمیر و جاهای دیگر تعامل مثبتی داشته اند و اجرای برنامه های بیمه محصولات کشاورزی را آغاز کرده اند. افزایش معلومات و آگاهی بیمه ای در اولویت نخست قرار گرفته تا کشاورزان با مزایای بیمه کشاورزی آشنا شوند.

AIC همچنین به دنبال کشف راهکارها و ابزارهای تقویت مکانیسم توزیع بیمه به ویژه در سطح روستاهاست. علاوه بر این چند نوع بیمه جدید مانند بیمه درآمد، بیمه آب و هوا و غیره نیز

نرخ پایین تر به اجرا گذاشته می شود. برای محصولات یک ساله سود آور و یا محصولات باغداری علمی نرخ حق بیمه از طریق آمارگیری تعیین می شود. کشاورزان جزء و خرده پا (مالک حداکثر ۲ هکتار زمین) می توانند از ۵۰ درصد یارانه از حق بیمه اولیه استفاده کنند که به مرور از بازار خارج می شود و اکنون ۱۰ درصد تعیین شده است. دولت به طور پیوسته برنامه بیمه کشاورزی از جمله نرخ حق بیمه را بازنگری می کند و احتمال دارد که حق بیمه در آینده بر اساس روند آمارگیری با توجه به یارانه حق بیمه مناسب و کافی پیش پرداخته تعیین شود.

شرکت های خصوصی و بیمه کشاورزی

به تازگی بعضی شرکت های خصوصی به حوزه بیمه کشاورزی وارد شده اند. ICICI لمبارد و IFFCO توکیو اخیراً بیمه آب و هوا برای بخش کشاورزی ارائه کرده اند. ورود این شرکت ها به بیمه کشاورزی برای کشاورزان امکان انتخاب به وجود آورده است. AIC آماده همکاری با بیمه گران خصوصی است چه برای بیمه مشترک و چه برای شراکت در شبکه امکانات برای افزایش ضریب نفوذ بیمه در بخش کشاورزی است.

عرضه شده و هم اکنون عرضه بیمه های جدید برای گیاهان معطر و دارویی، سبزیجات، قهوه و غیره هم در دست بررسی است.

این شرکت همچنین در حال تقویت نیروی انسانی و ساختاری در هر دو بخش دفتر مرکزی و دفاتر منطقه ای است. یک دفتر منطقه ای جدید فعالیت خود را در جی پور آغاز کرده و دو دفتر دیگر هم به زودی در چندین شهر و دهرادون افتتاح می شوند.

یکی دیگر از فعالیت های AIC همکاری نزدیک با دولت در بازرینی برنامه های بیمه محصولات زراعی است. نمره تلاش های AIC به تدریج نمایان می شوند. این شرکت در سال زراعی ۲۰۰۳-۲۰۰۴ حدود ۱۲ میلیون کشاورز را تحت پوشش گرفته بود و برآورد می شود کشاورزان تحت پوشش آن در سال زراعی ۲۰۰۴-۲۰۰۵ به بیش از ۱۶ یا ۱۷ میلیون نفر برسد. طرح ملی بیمه کشاورزی (NAIS) از سوی دولت حمایت و نرخ حق بیمه را نیز دولت اعمال می کند. این نرخ ها برای محصولات غذایی (غلات، ارزن و حبوبات) و دانه های روغنی در محدوده ۲/۵ تا ۳/۵ درصد از مجموعه بیمه شده در منطقه خدیف و ۱/۵ تا ۲ درصد در رابی است. در مواردی که نرخ های آماری پایین تر باشند، فقط

آینده روشن است

آینده بیمه کشاورزی در هند با توجه به جهت گیری حمایتی دولت در زمینه های باغداری علمی، پتانسیل موجود در دامداری، پرورش گیاهان دارویی و معطر، کشت و زرع دسته جمعی و غیره بسیار روشن است. دولت برنامه ریزی کرده است که در سه سال آینده اعتبار کشاورزی را دو برابر کند و بخشی از این اعتبار از طریق بیمه تأمین خواهد شد. از آنجا که مصرف کنندگان محصولات زراعی مارک دار را ترجیح می دهند و شرکت های بزرگ هم به سمت کشاورزی مشترک پیش می روند؛ تقاضا برای بیمه افزایش خواهد یافت.

از طرفی بیمه گذاران هم با نوآوری در محصولات بیمه ای همگام شده اند. AIC با حمایت دولت نوعی بیمه را به صورت آزمایشی بر دو محصول برنج و گندم اجرا کردند. این شرکت همراه با چند بیمه گر خصوصی به تازگی بیمه ای بر اساس شرایط آب و هوایی پیشنهاد کرده اند که عکس العمل های اولیه در بخش کشاورزی بسیار ترغیب کننده بوده است.

اگرچه بیمه کشاورزی اساساً تقاضا محور است، تلاش های دولت برای حمایت و اعتبار دادن به بیمه محصولات، به عنوان ابزار مفید مدیریت

بحران، پتانسیل و اعتبار بیمه کشاورزی را بیش از پیش بهبود بخشیده است.

واژگان کلیدی:

بیمه محصولات کشاورزی، ریسک آب و هوایی، هند
منبع:

Asia Insurance Re, Sep 2005

